

Elżbieta Matyaszevska

– historyk sztuki, doktor nauk humanistycznych, absolwentka historii sztuki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Była pracownikiem Instytutu Leksykografii KUL – redaktorka i autorka haseł z zakresu sztuki religijnej, zamieszczonych w *Encyklopedii Katolickiej*. Przez lata współpracowała z redakcjami lubelskich i warszawskich periodyków, publikując relacje z wystaw sztuki dawnej i współczesnej, a także cykliczne teksty z zakresu historii ubioru, mody i rzemiosła artystycznego. W ramach prac związanych z gromadzeniem informacji o stratach kultury polskiej, prowadzonych przez Wydział do spraw Strat Wojennych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, przygotowała kilkadziesiąt kart obiektów rzeźbiarskich z XIX i XX wieku utraconych podczas II wojny światowej. Obecnie współpracuje z Instytutem Sztuki PAN w Warszawie, a także Redakcją Polskiego Słownika Biograficznego, pisząc bio-

gramy polskich artystów, przewidziane do kolejnych tomów obu słowników. Utrzymuje stały kontakt jako wykładowca z Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Lublinie, Tomaszowie Lubelskim oraz Świdniku, a także z Filharmonią Lubelską, przygotowując tam, w ramach Akademii Muzyki i Plastyki, prezentacje z zakresu sztuk plastycznych, wpisujące się w określone tematy muzyczne (oferta jest skierowana do szkół ponadpodstawowych Lublina i regionu). Od paru lat związana jest z Domem Kultury LSM w Lublinie, gdzie w ramach tematów przewodnich „Niespiesznie po Lublinie”, „Czy artysta może być kobietą”, „Galeria arcydzieł”, prowadzi cykliczne wykłady z historii sztuki, popularyzujące wiedzę o znanych i mniej znanych artystach oraz artystkach, a także wybranych arcydziełach sztuki europejskiej.

Jest autorką książki „Wierzę w cuda nie od dziś”. *Religia w życiu i twórczości Jana Matejki* (Lublin 2007), współautorką albumowego opracowania *Matejko. Obrazy olejne. Katalog* (Warszawa 1993), autorskich rozdziałów w kilku publikacjach zbiorowych dotyczących ikonograficznej obecności zwierząt w dziełach sztuki, referatów posejsyjnych podejmujących problematykę sztuki religijnej oraz kilkudziesięciu publikacji naukowych i popularnonaukowych z zakresu ikonografii chrześcijańskiej i malarstwa polskiego. Jest członkiem Stowarzyszenia Historyków Sztuki.

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

PIĄTEK ZE SZTUKĄ

Spotkanie z historykiem sztuki

dr Elżbietą Matyaszevską

BIBLIA W OBRAZACH

Mojżesz wyprowadza lud izraelski z Egiptu

Izraelscy potomkowie Józefa zamieszkiwali ziemię egipską jeszcze przez kilka pokoleń, coraz częściej jednak doznając od Egipcjan prześladowań. Ta sytuacja stawała się dla nich do tego stopnia nie do zaakceptowania, że postanowili opuścić coraz bardziej niegościnnie kraj i wrócić do ziemi przodków. Ich przywódcą w tym przedsięwzięciu został Mojżesz, syn lewity Amrama i jego żony Jokebed, adoptowany oraz wychowywany przez córkę egipskiego faraona.

To on, uciekinier i zabójca okrutnego strażnika egipskiego, ukrywający się na pustyni w kraju Madianitów, otrzymał wyraźne polecenia od Boga, by uwolnić cały naród izraelski z egipskiej niewoli i doprowadzić go do Ziemi Obiecanej.

Jahwe ukazał się Mojżeszowi w krzewie gorejącym i nakazał mu powrót do faraona i przekonanie go, by pozwolił Izraelitom opuścić Egipt. Posłuszny Bogu, wrócił więc do Egiptu i wraz ze swym bratem Aaronem udał się do faraona, przekazując mu wolę swego Boga. Faraon jednak nie tylko nie ugiął się pod presją żydowskich przedstawicieli, ale też dodatkowo wzmógł ucisk Izraelitów. Rozgniewany Bóg zapowiedział więc, że jeśli faraon nie zmieni zdania, na Egipt spadną kary w postaci plag, nękających wszystkich jego mieszkańców. Władca, mimo tych strasznych zapowiedzi, nie ustąpił, toteż Egipt zaczęły nawiedzać plaga za plagą. Najpierw wody Nilu i wszystkich zbiorników wodnych zamieniły się w krew, później na ład wyszły ogromne ilości żab, a w kolejnych dniach chmary komarów zaczęły atakować ludzi i zwierzęta. Kolejną plagą były wielkie, natrętne muchy, które wypełniły każdy zakamarek domów Egipcjan. Następnym nieszczęściem był wielki po-

mór bydła egipskiego, a po nim skórę ludzi i zwierząt pokryły bolesne wrzody, a na koniec na ziemię egipską spadł wielki grad, niszcząc wszelką roślinność. Gdy i to nie zmiękczyło serca faraona, Jahwe zesłał plagę szarańczy, która zjadła to wszystko, co pozostało po gradzie. Dziewiątą plagą były ciemności „tak gęste, że nikt nie widział brata swego ani się ruszył z miejsca, na którym stał”. Ostatnią, dziesiątą i najstraszniejszą plagą była śmierć wszystkich pierworodnych synów egipskich, łącznie z synem faraona. Dopiero po tej karze egipski władca pozwolił Izraelitom odejść, choć nie do końca dotrzymał umowy, gdyż wysłał za nimi swe wojska, które jednakże, za sprawą Jahwe, zostały pochłonięte przez wody Morza Czerwonego.

Do ziemi swych przodków Mojżesz prowadził lud izraelski przez 40 lat, wraz z nim doświadczając boskiej opieki, ale też i boskiego gniewu. Wypełnił wolę Boga i, choć sam nie wszedł na teren Ziemi Obiecanej, swój lud doprowadził w końcu do jej granic.

Plagi, poprzedzające ucieczkę z Egiptu, dramatyczne dla wojsk faraona przejście przez Morze Czerwone, manna z nieba, *Tablice Praw* wręczone Mojżeszowi przez Boga oraz wiele innych epizodów z niemal czterdziestoletniej wędrówki ludu izraelskiego do Kanaan stały się bogatym źródłem inspiracji zarówno dla malarzy, jak i rzeźbiarzy oraz grafików. Powstające przez wieki dzieła zachwycały nie tylko formą czy układem kompozycyjnym, ale też dokładnością, z jaką artyści przedstawiali w nich treści opisane na kartach *Księgi Wyjścia* oraz w *Księdze Powtórzonego Prawa*.

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

PIĄTEK ZE SZTUKĄ
Spotkanie z historykiem sztuki
dr Elżbietą Matyaszewską
BIBLIA W OBRAZACH
Mojżesz wyprowadza lud izraelski z Egiptu

Spotkanie odbędzie się
w piątek 16 marca 2018 r. o godz. 18.00
w sali widowiskowej Domu Kultury LSM
w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29
www.domkulturyism.pl
Wstęp wolny